

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

Kortrijk - De Kien fase 1
(prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Christof VANHOUTTE, Matthias GALLOO

Projectcode: 2020A95

Projectcode:	2020A95
Naam erkende archeoloog:	Monument Vandekerckhove NV
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Locatiegegevens:	Kortrijk Nijverheidskaai 3 (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek 2019G126)
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 71671.1, Y: 169435.51 X: 71854.8, Y: 169583.84
Kadastergegevens:	Kortrijk, afdeling 2, sectie F, percelen: 352 T (partim), 352p (partim), 352 v (partim), 358x2 (partim) (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek 2019G126)
Topografische kaart:	zie figuur 25 in verslag van resultaten bureauonderzoek 2019G126
Begindatum onderzoek:	15/06/2020
Einddatum onderzoek:	15/06/2020
Relevante termen thesauri:	Proefsleuvenonderzoek, klooster, 19 ^{de} eeuwse afwatering, veenlaag, bodemkundige ontwikkeling
Alle betrokken actoren:	Christof Vanhoutte (erkend archeoloog), Matthias Galloo (erkend archeoloog) Rosalie Vincent (assistent archeoloog)

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.1.1. Inleiding.....	4
1.1.2. Vraagstelling.....	6
1.1.3. Randvoorwaarden.....	7
1.1.4. Geplande werken.....	7
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE	11
1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie.....	12
1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek.....	12
1.2.3. Gebruikt materiaal.....	14
1.2.5. Inbreng specialisten.....	14
2. ASSESSMENTRAPPORT	15
2.1. STRATIGRAFIE	15
2.2. SPORENBESCHRIJVING	17
2.2.1. Tertiaire sporen.....	17
2.2.2. Laat middeleeuwse en vroegmoderne sporen	17
2.3 VONDSTEN.....	23
2.4 STALEN.....	23
2.5. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	25
2.5.1. Landschappelijke ligging	25
2.5.2. Historische situering.....	25
2.5.3. Archeologisch kader.....	25
2.5.4. Datering en interpretatie	26
2.5.5. Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen	26
2.5.6. Confrontatie met resultaten bureaustudie.....	26
2.5.7. Synthese	27
2.6. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	28
2.6.1. Aard van de potentiële kennis	28
2.6.2. Beantwoording onderzoeksvragen	28
2.6.3. Waardering	30
2.7. KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	31
2.8. SAMENVATTING	32
3. BIBLIOGRAFIE	33
4. PLANNENLIJST EN BIJLAGEN.....	34

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding

Deze nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Kortrijk De Kien, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog. In het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd¹. Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen. Het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet staven waardoor verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem werd geadviseerd in de vorm van landschappelijke boringen en een proefsleuvenonderzoek. Er werd reeds een deel onderzocht rond de zone van de kloostergracht. Door het hoge waterpeil zal deze in een vervolgonderzoek verder onderzocht worden en zal er natuurwetenschappelijke staalname gebeuren. Deze nota omhelst het onderzoek van het geadviseerde proefsleuvenonderzoek van het noordoostelijke deel van fase 1 (zie Figuur 1 en bijlage 1).

¹ APERS T. et al. 2019 (ID 9614)

Figuur 1: Projectie van het projectgebied, onderzoeksgebied en de noordoostelijke zone op een luchtfoto genomen in 2018, bijlage 1(© geopunt).

1.1.2. Vraagstelling

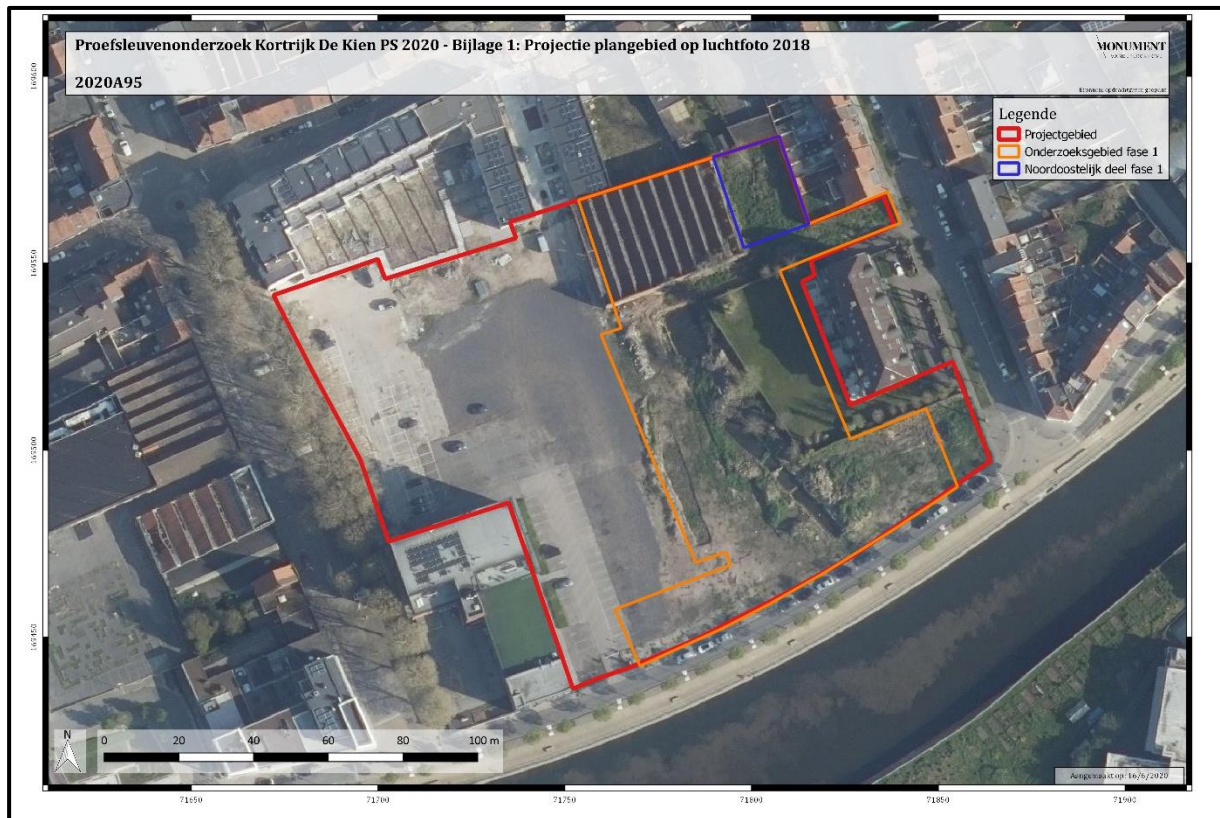
De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (zie figuur 1). Hiertoe worden volgende, specifieke (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld (zie programma van maatregelen bij het verslag van resultaten bureauonderzoek 2018J16 & 2019G126)²:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan het Rekolettenklooster?
- Wat is de dikte van het archeologisch pakket?
- Bedreigen de uitgravingen voor de geplande werken een archeologische site of is bewaring in situ mogelijk?
- Kunnen er uitspraken gedaan worden over de ontwikkeling van de site binnen de geschiedenis van Kortrijk?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de bodemopbouw?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)?
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja, wat is de dikte ervan?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specificeer.

² APERS T. et al. 2019 en APERS T. et al. 2019B

1.1.3. Randvoorwaarden

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd geopteerd een vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren die bestond uit een proefsleuf (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en bijlage 1 en 2). Deze techniek was volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Indien de bodemopbouw in de sleuf een directe indicatie gaf voor een begraven bodem, diende nog bijkomend steentijdonderzoek uitgevoerd te worden. Dit verslag omhelst enkel het onderzoek op de voormalige loods (noordoostelijke zone van fase 1, zie ook **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Binnen deze deelzone van het plangebied (noordoostelijke deel van fase 1) werd verwacht een complexe verticale stratigrafie aan te treffen die mogelijk in verband kan gebracht worden met de resten van het Rekollettenklooster^{3,4}. Conform het programma van maatregelen werd het plangebied archeologisch onderzocht door middel van een proefsleuf, waarbij verdiept werd tot op het eerste relevante archeologische niveau. Aanvullend hierop dienden in functie van de vraagstelling bijkomende sonderingen uitgevoerd te worden (boringen en/of bodemprofielen) teneinde de archeologische bodemopbouw binnen het plangebied in kaart te brengen.

³ Despriet, Archeologische atlas Kortrijk. Deel 1 : Buda en Overleie, P25, 74-76 en 112.

⁴ Despriet, Noodopgraving in het klooster van de Kortrijkse minderbroeders.

Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt te worden van een niet-getande graafbak van minstens 1,8m breed. De grond werd gescheiden afgegraven te worden (teelaarde, moederbodem) en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten diende op zo'n manier te gebeuren dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen werd. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienden te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel zal succesvol bereikt worden, indien de vraagstelling zal kunnen worden beantwoord.

1.1.4. Geplande werken

Het gebied dat zal ontwikkeld worden is bij benadering 14500m² groot. Het onderzoeksgebied vormt onderdeel van deze grotere ontwikkeling en beslaat zo'n 3985m². De geplande werken omvatten de bouw van een woonsite bestaande uit de bouw van appartementsgebouwen, woningen, groenaanleg, verharding en een ondergrondse parking (zie Figuur 2 en bijlage 4c verslag van resultaten bureauonderzoek Kortrijk de Kien, 2019G126, ID 12452). Tijdens fase 1 wordt het deel van de ondergrondse parking in het zuidoosten van het projectgebied verwezenlijkt, net als appartementsgebouwen B3 en A, de renovatie van de bestaande loods C, de aanleg van de parking en de verharding, riolering, citernen en groenaanleg hierbij (zie Figuur 8 en bijlage 4d en Figuur 7 en bijlage 4c). De renovatie van de bestaande loods zal een beperkte impact kennen. Het grootste deel zal worden gerenoveerd, terwijl het meest westelijke deel (zie unit 1 op inplantingsplannen) met een oppervlakte van ongeveer 233m² zal worden afgebroken en worden vervangen. De zone die in deze fase werd onderzocht zal ingenomen worden door een bezoekersparking (zie Figuur 3, Figuur 4, Figuur 5, Figuur 6 en Figuur 7 en bijlage 4e van verslag van resultaten bureauonderzoek Kortrijk de Kien, 2019G126, ID 12452). Op deze locatie zal er lokaal 22cm worden afgegraven en op andere plaatsen zal er worden opgehoogd. Onder de bezoekersparking zal echter een buffersysteem (zie Figuur 3 en bijlage 4e van verslag van resultaten bureauonderzoek Kortrijk de Kien, 2019G126, ID 12452) worden voorzien dat een grotere afgraving zal vergen van ongeveer 1,73 m ten opzichte van het nieuw ontworpen pijl. Voor de plaatsing van de citernen zal heel plaatselijk een uitgraving van 2 m nodig zijn en dit over een oppervlakte van telkens 10 m². Hierbij wordt er maximaal een diepte van +11.40TAW bereikt.

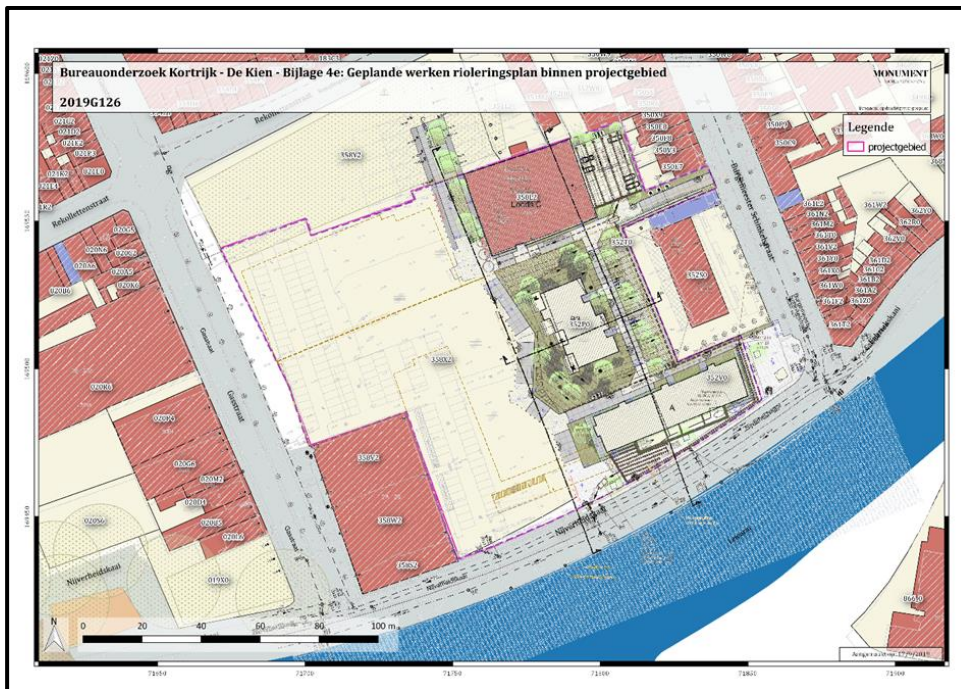
Deze plannen wijken af van wat in een eerder archeologienota (ID 9614) werd beschreven. Daarin werd de zone waarvan deze nota onderwerp is een ondergrondse parkeergarage gepland. Na een aanpassing van de plannen was dit echter niet meer het geval en werd er een aangepast archeologienota (ID 12452) ingediend. Deze nota vloeit voort uit die aangepast archeologienota. Hierin wordt duidelijk gesteld dat er geen ondergrondse garage zal worden geplaatst op de zone waarvan deze nota onderwerp is. Voor deze werken werd er een verkavelingsvergunning aangevraagd. Deze werd tot op heden nog niet verleend. Deze nota

kadert dan ook in de geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen.

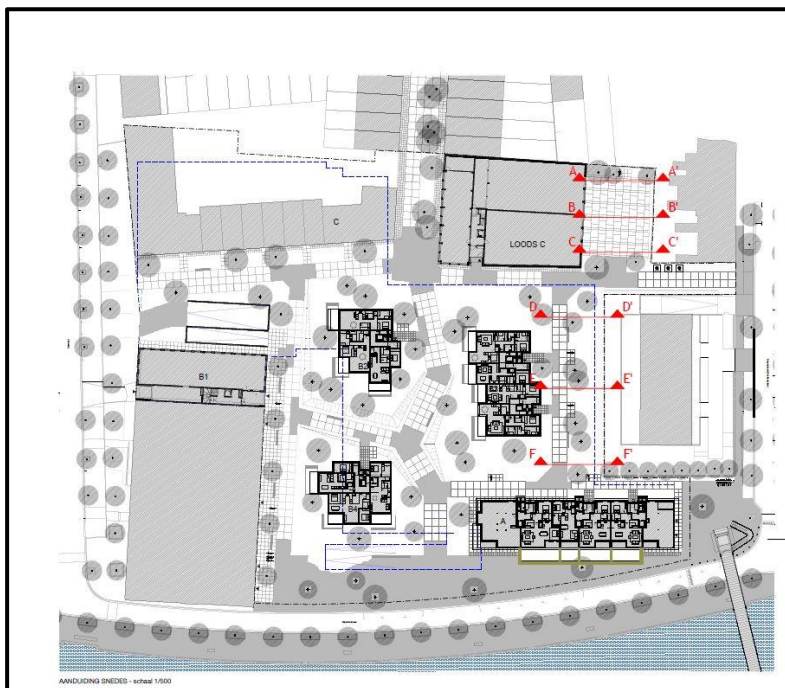
Momenteel is het enkel mogelijk om op deze eerste fase reeds vooronderzoek uit te voeren omdat de uitvoerdatum en de geplande werken er definitief gekend zijn en het terrein vrij is van bebouwing en/of verharding. Binnen deze zone werd reeds archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd. Hierbij werd de kloostergracht aangesneden. Het verdere onderzoek op deze kloostergracht staat ingepland na het plaatsen van de kelderwanden, teneinde deze op een veilige manier en onder droge omstandigheden te kunnen onderzoeken .

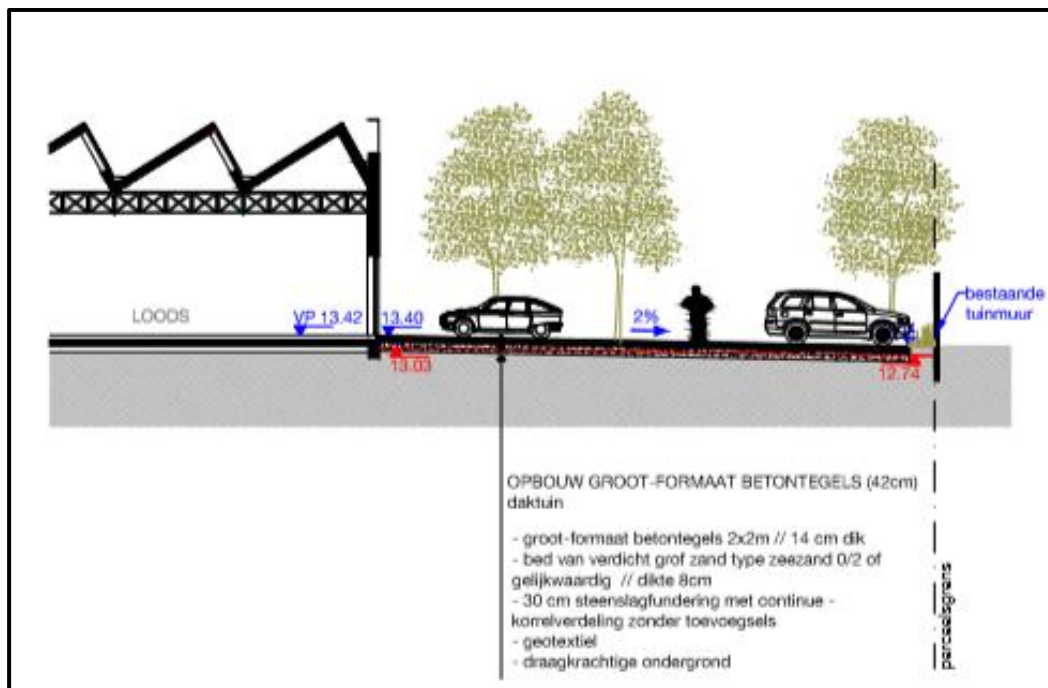
Figuur 2: Aanduiding van de kelderverdiepingen en de fasering van de kelder bij de uitvoering van de geplande werken in het projectgebied (bron: geopunt en initiatiefnemer) (bijlage 4c Verslag van resultaten bureauonderzoek Kortrijk De Kien 2019G126).

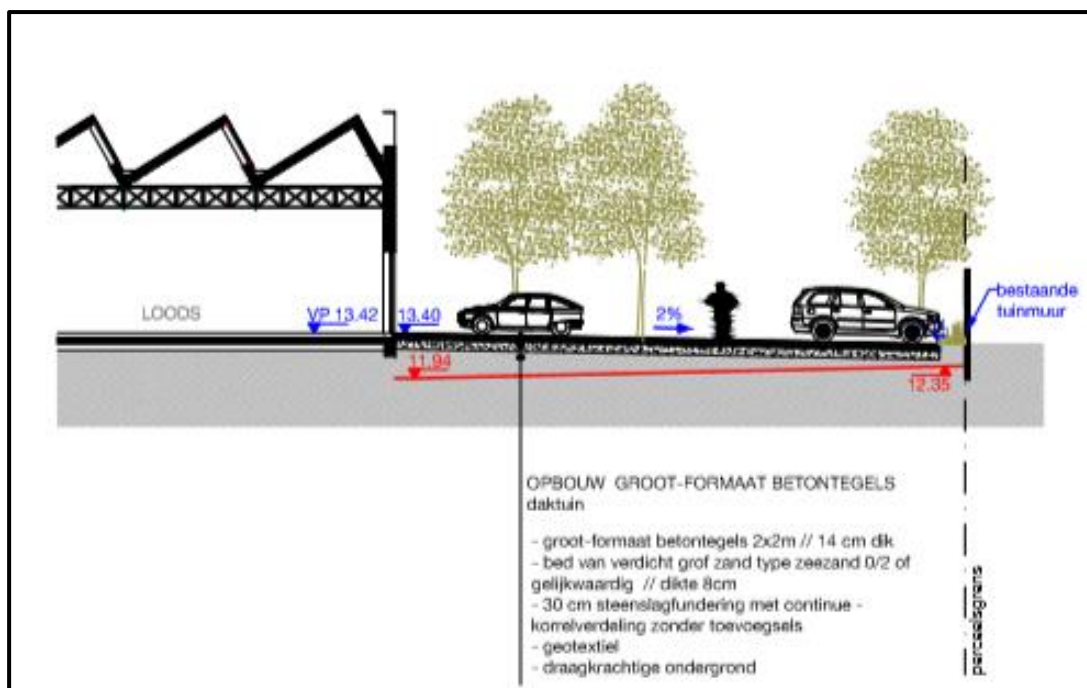
Figuur 3: Aanduiding geplande rioleringswerken binnen projectgebied met buffersysteem, bijlage 4e verslag van resultaten bureauonderzoek Kortrijk de Kien 2019G126 (bron: initiatiefnemer)

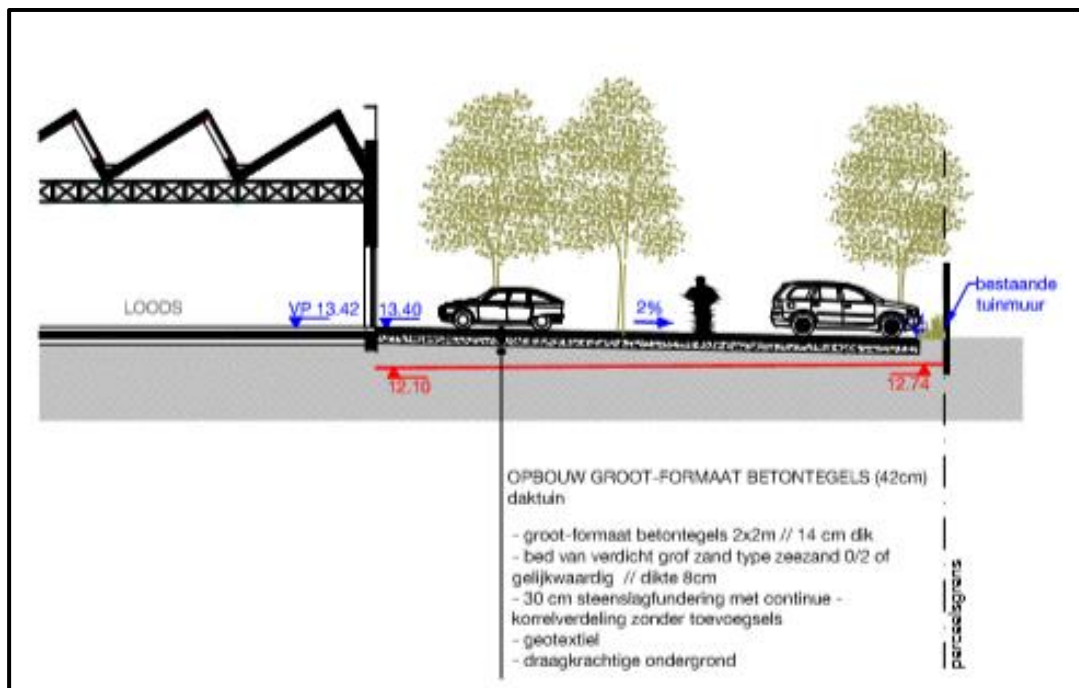
Figuur 4: Locatie snedes op de geplande werken (bron: initiatiefnemer).

Figuur 5: Principesnede (AA') van de bezoekersparking in het noordoosten van het projectgebied ten oosten van de te renoveren loods C (bron: initiatiefnemer).

Figuur 6: Principesnede (BB') van de bezoekersparking in het noordoosten van het projectgebied ten oosten van de te renoveren loods C en ten zuiden van snede AA' (bron: initiatiefnemer).

Figuur 7: Principesnede (CC') van de bezoekersparking in het noordoosten van het projectgebied ten oosten van de te renoveren loods C en ten zuiden van snede AA' en BB' (bron: initiatiefnemer).

1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuven onderzoek. Er werd één 4m brede sleuf met een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen (zie Figuur 8 en bijlage 2).

De gehele westelijke wand van de sleuf werd als profiel geregistreerd. Dit om een goed zicht te krijgen wat betreft de bodemopbouw en de graad van bewaring van de natuurlijke bodem. Centraal in de sleuf werd een diepere sleuf uitgegraven. Dit om het archeologisch relevante vlak te kunnen bereiken en het profiel te kunnen vervolledigen. De totale oppervlakte van de sleuven bedroeg 97m² (0.64% van het totale verstoorde oppervlak, 1.3% van het onderzoeksgebied fase 1 en 21 % van het noordoostelijke deel fase 1).

Figuur 8: Uitgevoerd inplantingsplan van de proefsleuven op het kadasterplan, bijlage 2 (bron: geopunt.be en © Monument).

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Matthias Galloo en assistent-archeoloog Rosalie Vincent. Het plaatsen van de proefsleuf vond plaats op 15 juni (zie Figuur 9). Deze werd aansluitend gedicht.

Figuur 9: Zicht vanuit het noordwesten oosten op de sleuf (© Monument Vandekerckhove).

1.2.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Het archeologisch relevante niveau werd opgeschaafd. Wanneer sporen aan het licht kwamen, werden deze onmiddellijk proper gelegd en gefotografeerd. Bij alle foto's was een schaallat, noordpijl en fotobord aanwezig. Op het fotobord stond de afkorting van het plangebied (**KODE20**), het vergunningsnummer (**2020A95**) en het spoornummer. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werd de gehele westelijke wand als profiel geregistreerd. Het wandprofiel werd schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.2.5. Inbreng specialisten

Voor de beschrijving van de processen die leidde tot de bodemkundige opbouw van profiel 1 werd de bodemkundige Pierre Legrand geconsulteerd.

2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

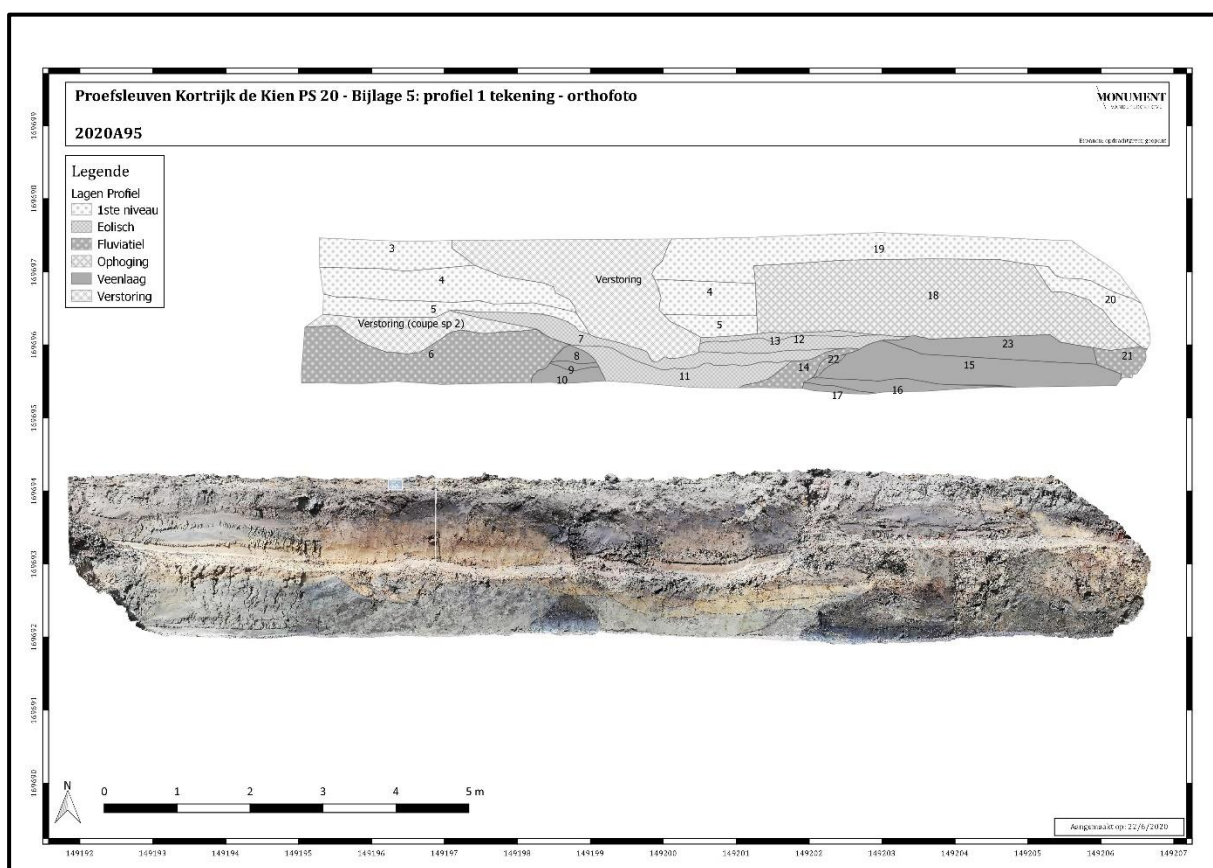
De opbouw van het terrein bestaat uit twee duidelijk te onderscheiden niveaus, die zich over de gehele sleuf uitstrekken. Het eerste niveau is te verbinden met de tuingronden van het klooster en is waarschijnlijk aangebracht in de late middeleeuwen of vroeg moderne periode. Het tweede niveau heeft een (veel) oudere leeftijd. Hoewel er centraal enkele verstoringen op te merken zijn, is de bodemopbouw op deze plaats meer intact dan ter hoogte van het zuidelijk deel van fase 1 (zie Figuur 10, Figuur 16, Figuur 17, Figuur 18 en Figuur 19 en bijlage 3A tot 5) .

Het eerste niveau bestaat uit een opeenvolging van een ploeglaag (40cm dik), B - horizont (40cm dik) – en een C - horizont (10-30cm dik, zie Figuur 10 en bijlage 5), zeer waarschijnlijk te verbinden met het gebruik van het terrein als tuin van het klooster. Dit natuurlijk bodemprofiel heeft zich waarschijnlijk ontwikkeld in een ophoging die te dateren valt in de overgang tussen de late middeleeuwen en de vroegmoderne periode. De A-horizont (spoornummer 3, zie Figuur 10, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A, 4A en 5) is een donker bruine zandlemige laag met baksteenspikkels. De B-horizont (spoornummer 4 zie Figuur 10, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A, 4A en 5) bestaat uit een vrij vaste, licht bruine laag met donkere vlekken, die een zandlemige structuur heeft. Als inclusies kunnen in deze laag baksteenspikkels en kalkmortelbrokjes worden opgemerkt. Ook is er hier duidelijk bioturbatie aanwezig. In deze laag werd een stuk steengoed aangetroffen die de aanleg van deze laag in de overgang van de late middeleeuwen naar de vroegmoderne periode plaatst (zie hoofdstuk 2.4.3) . De C-horizont (spoornummer 5, zie Figuur 10, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A, 4A en 5) bestaat uit een vrij vaste, lichte gele, zandlemige laag zonder noemenswaardige inclusies.

Centraal in het profiel wordt deze bodemopbouw abrupt onderbroken door een zeer recente verstoring (met onder meer autobanden). De ploeglaag, B- en C- horizont kan ten noorden van deze verstoring nog even gevolgd worden, waarna deze abrupt wordt doorsneden door een ophogingslaag (spoor 18). Deze laag (90cm dik, zie Figuur 10, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A, 4A en 5) is opgebouwd uit grijsig bruine zandleem en werd aangelegd tijdens of na de late middeleeuwen aangezien deze laag 4 doorsnijdt. Deze nieuwe aanvoer van grond gebeurde waarschijnlijk om een lokale depressie (met onderliggende veenlaag) te dempen. De A-horizont (spoornummer 19, 50cm dik zie Figuur 10, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A, 4A en 5) die zich hierboven bevindt, is zeer gelijkaardig aan die in het zuidelijk deel van het profiel en heeft een vrij vaste compactheid, is donker bruin en zandlemig.

Het tweede niveau bestaat uit een veenlaag die, waarschijnlijk door een vlechtend riviersysteem, gedeeltelijk werd weg geërodeerd. Centraal en noordelijk in het profiel zijn de oorspronkelijke stukken veenlaag zichtbaar, waarvan de bovenste lagen waarschijnlijk een origineel loopvlak representeren (spoornummer 8 tot 10, 15 tot 17 en 23, ca. 70cm dik, zie Figuur 10, Figuur 17 en Figuur 19 en bijlage 3B, 4B en 5). Tussen de twee resterende veenlagen

en ten zuiden van de zuidelijke veenlaag vond een opvulling van de geërodeerde pakketten plaats. Ten zuiden van de zuidelijke veenlaag (spoornummer 8 tot 10, Figuur 10, Figuur 17 en Figuur 19 en bijlage 3B, 4B en 5) gebeurde deze opvulling door middel van fluviatiele sedimenten (spoornummer 6). Tussen de twee veenlagen in gebeurde de opvulling op twee manieren. Onderaan het profiel valt een fluviatiele fase op te merken (spoornummer 14 en 22, Figuur 10, Figuur 17 en Figuur 19 en bijlage 3B, 4B en 5). Hierboven bevindt zich een eolische opvulling (spoornummer 7 en 11 tot 12, Figuur 10, Figuur 17 en Figuur 19 en bijlage 3B, 4B en 5). Deze venige, begraven bodem kan op de aanwezigheid van steentijd artefactensites wijzen. Wanneer dergelijke humeuze lagen in het verleden werden aangetroffen binnen het Leibekken, kregen deze steeds een pleistocene datering mee.⁵ In de veenlagen werden echter baksteenspikkels opgemerkt, wat vragen doet rijzen over de ouderdom van de laag. Om deze te bepalen, werd er een houtstaal genomen, zodat deze laag natuurwetenschappelijk kan gedateerd worden.

Figuur 10: foto en tekening van bodemprofiel 1. Langs de linkerzijde van de foto (het zuiden) zijn de weg geërodeerde delen en de latere opvulling duidelijk zichtbaar. Langs de rechterzijde is de bewaarde veenlaag goed te zien, bijlage 5 (© Monument Vandekerckhove).

2.2. Sporenbeschrijving

2.2.1. Tertaire sporen

⁵ R. Paepe, Les dépôts quaternaires de 'la plaine de la Lys, P.331

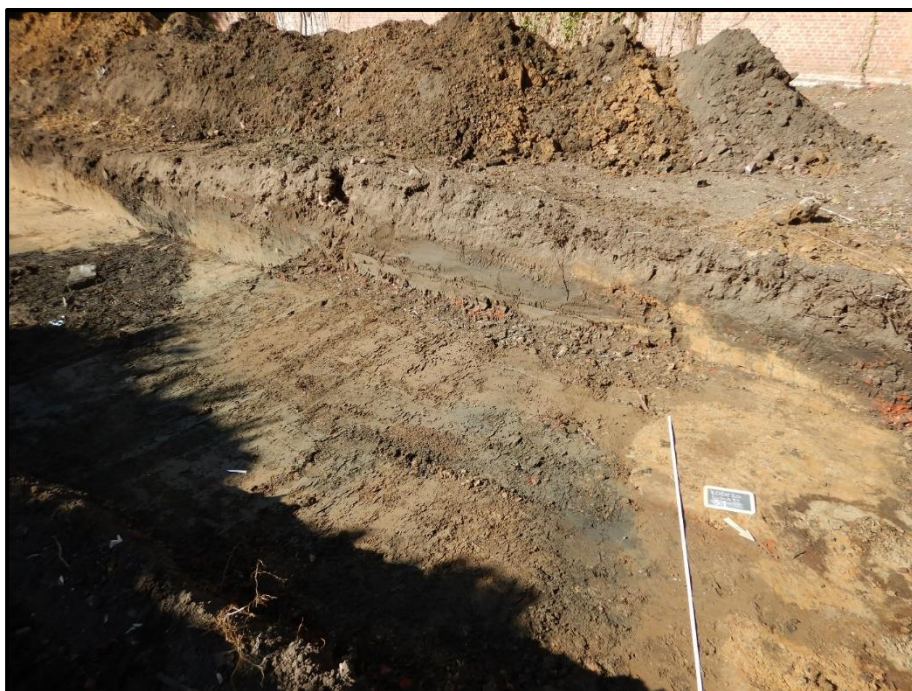
De diepste laag aangetroffen in het noordelijk deel van de sleuf, spoor nummer 17 (zie figuur 12, 14 en 5 en bijlage 3B, 4B en 5), is te dateren in het tertiair. Deze laag behoort tot de formatie van Kortrijk.

2.2.2. Laat middeleeuwse en vroegmoderne sporen

Het noordelijk deel van het eerste vlak van de sleuf wordt ingenomen door spoor 1 (zie Figuur 10, Figuur 11, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A en 4A). In een eerste vlak was de aard van dit spoor onduidelijk. Bij het dieper plaatsen van het profiel werd duidelijk dat het hier om een ophogingslaag gaat. Deze laag kreeg in het profiel nummer 18 mee en werd hierboven bij de stratigrafische beschrijving van de site reeds besproken.

In het zuidelijke deel van de sleuf, voorbij de recente verstoring, werd een greppel aangetroffen (spoornummer 2, zie Figuur 12, Figuur 13, Figuur 16 en Figuur 18 en bijlage 3A en 4A). Hoewel deze geen schervenmateriaal bevatte, kan deze stratigrafisch met enige waarschijnlijkheid in deze periode worden geplaatst, aangezien ze laag 4 doorsnijdt, waarin bij de aanleg een stuk steengoed uit de Siegburg traditie werd aangetroffen. Deze greppel is 40 cm breed, 20 cm diep en komvormig in doorsnede. De opvulling van deze gracht bestaat uit licht bruine zandleem, zonder noemenswaardige inclusies.

Op een tweede vlak werden veenlagen, eolische en fluviatiele afzettingen aangetroffen die hierboven reeds bij de stratigrafische bespreking van de site werden behandeld (zie Figuur 10, Figuur 14, Figuur 15, Figuur 17 en Figuur 19 en bijlage 3B, 4B en 5). De datering van (een deel van) deze veenlagen en de daarop volgende erosiefase wordt in de late middeleeuwen geplaatst op basis van een ¹⁴C-datering. De dieper liggende veenlagen kunnen een prehistorische datering hebben en dus wijzen op de aanwezigheid van een steentijd artefactensite. In de bovenste lagen van beide veenpakketten werden echter baksteenspikkels waargenomen, wat vragen doet rijzen over de intactheid van deze veenlagen.

Figuur 11: spoor 1 in vlak (© Monument Vandekerckhove).

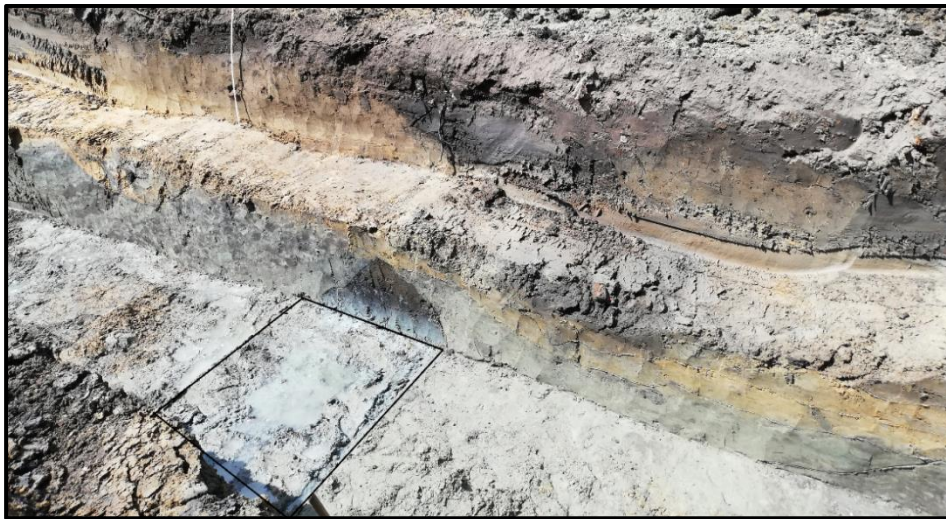
Figuur 12: spoor 2 in vlak (© Monument Vandekerckhove).

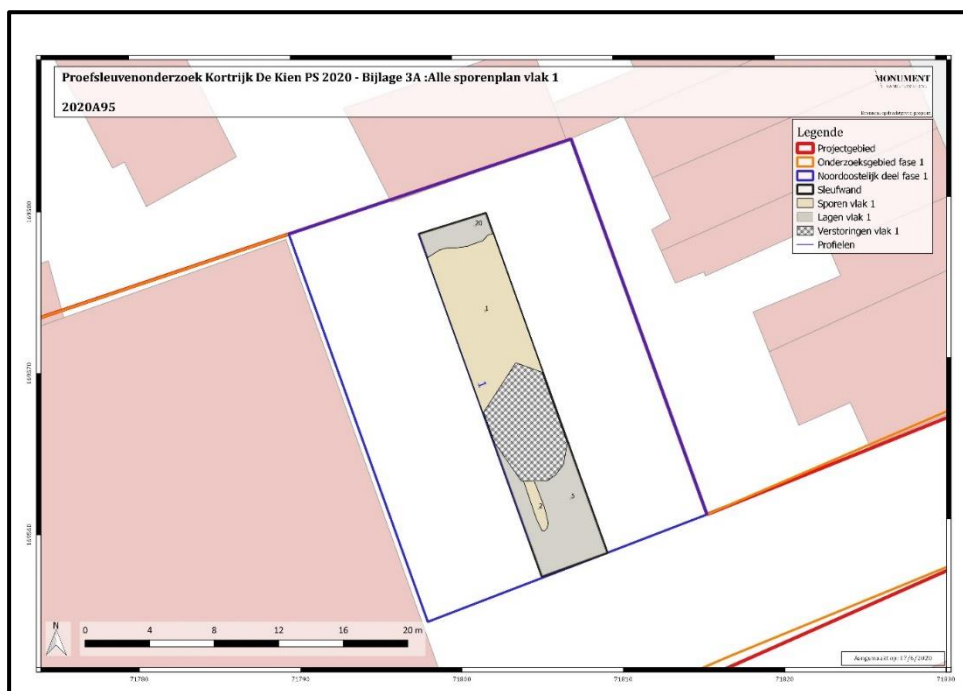
Figuur 13: Coupe op spoor 2 (© Monument Vandekerckhove).

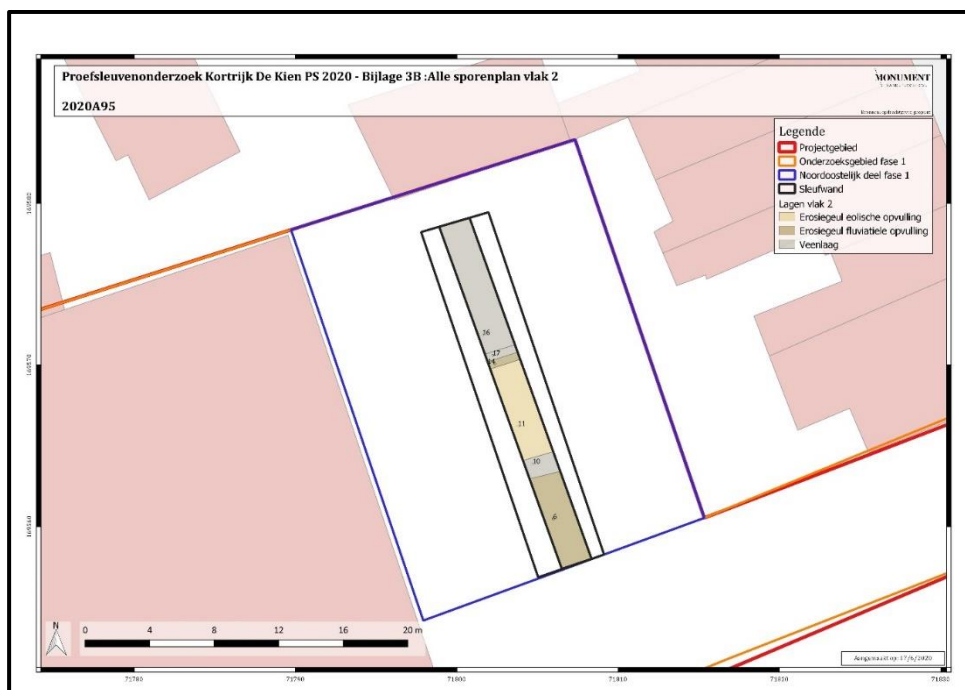
Figuur 14: sporen 15-17, rechts op de foto zijn de aangetroffen veenlagen. Er werden geen meetlatten op het vlak gelegd, vanwege het instortingsgevaar. De sleuf werd niet breder gegraven, omdat hierdoor een groot deel van de zone zou worden verstoord (© Monument Vandekerckhove).

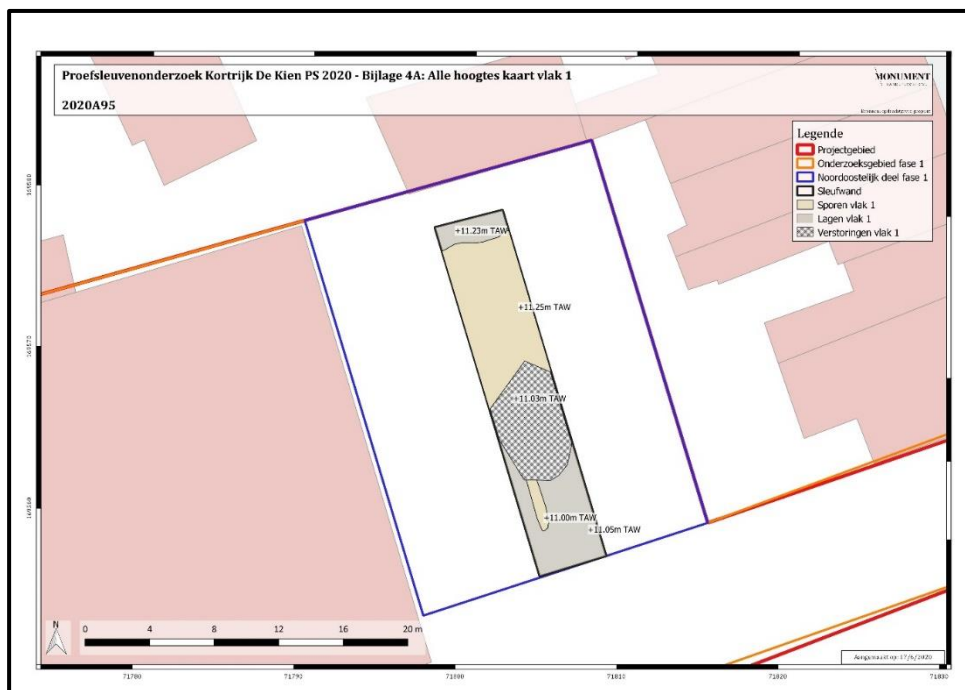
Figuur 15: zwart omrand is spoor 10, de onderste laag van de westelijke veenlaag. Rechts van deze laag is de eolische opvulling zichtbaar, links de fluviatiele. Er werden geen meetlatten op het vlak gelegd, vanwege het instortingsgevaar. De sleuf werd niet breder gegraven, omdat hierdoor een groot deel van de zone zou worden verstoord (© Monument Vandekerckhove).

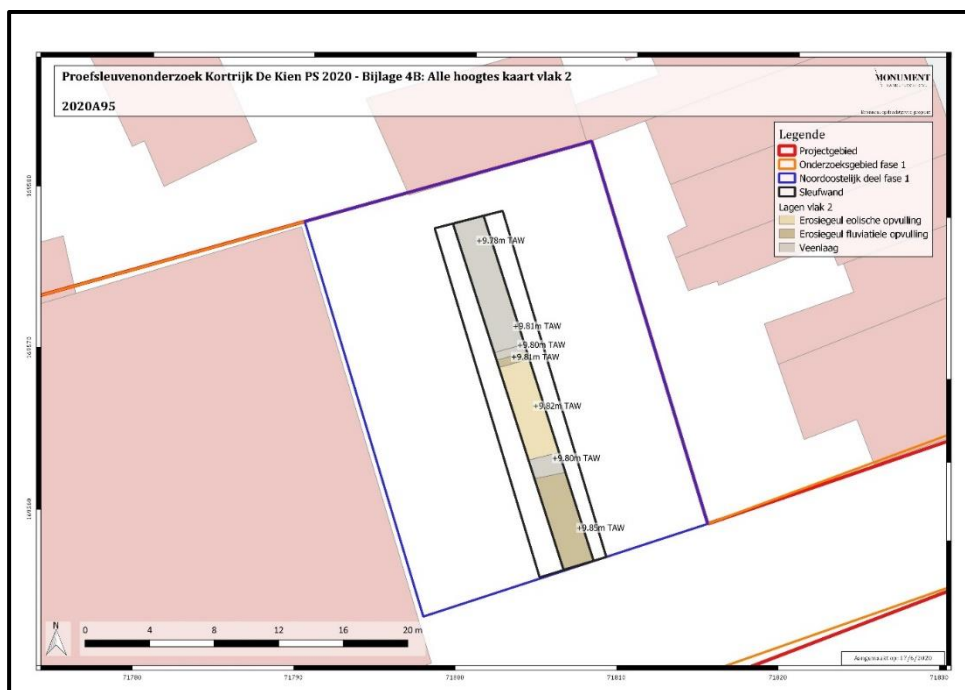
Figuur 16: Projectie van het sporenplan vlak 1 op het kadasterplan, bijlage 3A (© Monument Vandekerckhove en geopunt.be).

Figuur 17: Projectie van het sporenplan vlak 2 op het kadasterplan, bijlage 3B (© Monument Vandekerckhove en geopunt.be).

Figuur 18: Projectie van alle genomen hoogtes van vlak 1 op het kadasterplan, bijlage 4A (© Monument Vandekerckhove en geopunt.be).

Figuur 19: Projectie van alle genomen hoogtes op vlak 2 op het kadasterplan, bijlage 4B (© Monument Vandekerckhove en geopunt.be).

2.3 Vondsten

Tijdens de archeologische prospectie door middel van een proefsleuf werden vondsten aangetroffen in slechts 2 sporen in vlak 1 (zie Figuur 16 en bijlage 3A). De algemene datering die deze vondsten oplevert, plaatst dit eerste niveau van de site die werd aangetroffen te Kortrijk de Kien op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroegmoderne periode.

In laag 4 werd een scherf steengoed in de traditie van Siegburg aangetroffen. Deze behoorde waarschijnlijk tot een eierdopvormige beker en dateert deze laag op de overgang van de late middeleeuwen naar de vroegmoderne periode (15de tot 16de eeuw)⁶ (zie Figuur 20). Daarnaast werd er ook een scherf rood aardewerk aangetroffen, die geen verdere datering kan leveren en niet tot een bepaalde vormcategorie kan worden toegeschreven.

In laag 7 werd een onderkaak van een kalf aangetroffen. Deze vondst duidt erop, net zoals de ¹⁴C-datering op een stuk hout (zie h. 2.4), dat de opvullingspakketten van de weg geërodeerde veenlaag een historische datering hebben.

Figuur 20: Wandscherf rood aardewerk en randscherf van een drinkbeker in steengoed van de Siegburg traditie aangetroffen in spoor 4 (© Monument Vandekerckhove).

2.4 Stalen

Tijdens de archeologische prospectie door middel van een proefsleuf werd een staal gerecupereerd uit één spoor. Het gaat hier om een stuk hout afkomstig uit spoor 15 (veenlaag). Een stuk van dit stuk hout werd opgestuurd voor ¹⁴C-analyse. Hierbij werd een

⁶ DE GROOTE K., 2014, P374

datering in de 15de eeuw bekomen (1435 AD-1460AD (68.2% probability) en 1415 AD-1485AD (95.4% probability) (zie bijlage 7). Dit staal dateert de bovenste lagen van de veenlaag dus in de 15de eeuw.

2.5. Assessment onderzochte gebied

2.5.1. Landschappelijke ligging

Het projectgebied situeert zich in het noorden van de stadskern van Kortrijk, nabij de Leie, in de wijk Overleie. Het projectgebied wordt in het zuiden begrensd door de Nijverheidskaai, in het westen door de Gasstraat, deels in het oosten door de Burgemeester Schinkelstraat en deels door woningen met tuin. In het noorden grenst het projectgebied aan een voormalig bedrijventerrein en woningen met tuin. Het projectgebied ligt ca. 20m ten noorden van de Leie. De gebieden ten westen, noorden en oosten liggen beduidend hoger dan het projectgebied. Voor een meer gedetailleerde omschrijving zie hoofdstuk 2 in het verslag van resultaten bureaustudie 2019G126.

2.5.2. Historische situering

Zie hoofdstuk 4.2 in het verslag van resultaten bureaustudie 2019G126.

2.5.3. Archeologisch kader

In de zuidwestelijke hoek van het projectgebied werd in de jaren '80 een vondst gedaan. Bij de sloopwerken van een deel van de fabrieksgebouwen van de Weverij De Kien tussen 1983 en 1986 werd een beeldhouwwerk (vermoedelijk een kapiteel of frieslijst) ontdekt. Het stuk was zwaar beschadigd en vervaardigd uit witte, krijthoudende kalksteen. De steen is een materiaal uit Noord-Frankrijk dat onder Franse invloed veel gebruikt werd in 17de en 18de eeuwse constructies.

In het zuiden van het projectgebied, ter hoogte van nummer 20 werden in het kader van de Leiewerken in 1997 een aantal woningen aan de Nijverheidskaai gesloopt. In een van de huizen werd een boogfragment van een poortomlijsting, afkomstig van het klooster van de Minderbroeders aangetroffen. Het bouwelement was vervaardigd uit witte, krijthoudende kalksteen uit het bekken van Pas-de-Calais en dateerde wellicht uit de 17de eeuw.

Op ca. 15m ten oosten van het projectgebied, in perceel 352s, werd in 1990 een archeologisch onderzoek (noodopgraving) uitgevoerd onder leiding van Philippe Despriet⁷. Hierbij werd een deel van de zuidelijke omwalling van het vroegere Rekollettenklooster gekarteerd. Voor een meer gedetailleerde omschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van het verslag van resultaten bureaustudie (2019G126)⁸.

⁷ DESPRIET 1990.

⁸ APERS T. ET AL. 2019

2.5.4. Datering en interpretatie

Binnen het onderzoeksterrein werden twee bodemniveaus aangetroffen. Een eerste archeologisch niveau bestond uit een vrij droge, licht bruine zandlemige bodem, in het noorden aangevuld met een ophogingslaag. Dit archeologisch niveau werd aangesneden op ongeveer 1m – 1,20m onder het maaiveld of +11.20m tot +11m TAW (zie Figuur 17 en Figuur 10 en bijlage 4A en 5). Het tweede niveau bestond uit een gedeeltelijk weg geërodeerde veenlaag. Deze bevond zich tussen +11m TAW en 9.80mTAW of tussen 1,20 – 2,40m onder het maaiveld (zie Figuur 19 en Figuur 10 en bijlage 4B en 5).

Binnen het projectgebied werden slechts een beperkte hoeveelheid antropogene sporen aangetroffen. Enkel in het zuiden van de sleuf werd op het eerste vlak een duidelijke greppel aangesneden. In het noorden van de sleuf werd er op het eerste vlak een antropogene opvullingslaag uit de overgang van de late middeleeuwen met de vroegmoderne periode blootgelegd (zie figuur Figuur 16, Figuur 18 en Figuur 10 en bijlage 3A, 4A en 5). De aangetroffen veenlaag en de erosieprocessen die deze gedeeltelijk weg geërodeerd hebben zijn het gevolg van natuurlijke processen (zie figuur Figuur 17, Figuur 19 en Figuur 10 en bijlage 3B, 4B en 5). Bovenaan de veenlaag werden er baksteenspikkels aangetroffen. Het hout dat werd aangetroffen in deze veenlaag werd onderworpen aan een ¹⁴C-datering en werd gedateerd in de 15de eeuw (zie bijlage 7). De ontwikkeling van deze veenlagen is dus te dateren in de middeleeuwen. Deze datering geeft aan dat dit gebied tijdens de 15de eeuw nog niet in gebruik was genomen en dat er nog actieve erosieprocessen plaats vonden.

2.5.5. Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

Binnen het projectgebied werd de ploeglaag, B- en C-horizont van de tuingronden van het Rekollettenklooster, dat op sommige plaatsen opgehoogd was, aangetroffen. Onder deze bodemopbouw werd een tweede niveau met een begraven bodem aangetroffen. Deze bestond uit een veenlaag dat een erosieproces heeft ondergaan.

2.5.6. Confrontatie met resultaten bureaustudie

Op basis van het bureauonderzoek werd gesteld dat de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein waarop nog geen proefsleuven werden geplaatst niet afdoende kan worden gestaafd, waardoor ook geen gemotiveerde uitspraak mogelijk is omtrent de verder te nemen maatregelen. Er werd verwacht sporen aan te treffen binnen de tuinzone van het Rekollettenklooster. Daarnaast werd de aanwezigheid van een begraven bodem ook niet uitgesloten.

Binnen de tuinzone werd slechts één enkel spoor aangetroffen, dat waarschijnlijk te maken heeft met de afwatering van de tuin. Onder een eerste bodemniveau werd een begraven

bodem met een veenpakket aangetroffen. Deze bovenste lagen van deze veenlaag vallen volgens een ^{14}C -datering uitgevoerd op een stuk hout aangetroffen in laag 15 te dateren in de 15de eeuw. Deze datering verklaart ook de aanwezigheid van baksteenspikkels aan de top van deze laag.

2.5.7. Synthese

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht een enkel spoor dat in verband kan worden gebracht met de tuinzone van het Relkollettenklooster aan het licht. Daarnaast werd ook een (gedeeltelijke geërodeerde) veenlaag aangetroffen. Deze veenlaag valt volgens een ^{14}C -datering uitgevoerd op een stuk hout aangetroffen in laag 15 te dateren in de 15de eeuw. Deze datering verklaart ook de aanwezigheid van de baksteenspikkels in deze lagen. Deze datering geeft aan dat het gebied in de 15de eeuw nog niet in cultuur was genomen en dat er zich nog actieve erosieprocessen voordeden.

2.6. Potentieel op kennisvermeerdering

2.6.1. Aard van de potentiële kennis

De kennisvermeerdering na dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bestaat erin dat kan worden aangeduid dat er zich een begraven bodem bevindt binnen het projectgebied.

2.6.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
 - Ja, er zijn archeologische sporen aanwezig.
- Wat is de aard van de sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
 - De aangetroffen sporen bestaan uit een greppel en een ophogingslaag, beide waarschijnlijk daterend uit de overgang van de late middeleeuwen naar de vroegmoderne periode.
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
 - De aangetroffen sporen zijn vrij goed bewaard. Zo kon er op de aanwezig greppel en duidelijke coupe worden geplaatst. Ook de ophogingslaag is over een dikte van 40 cm bewaard.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - Neen, de sporen zijn twee op zichzelf staande structuren en hebben niets te maken met het dieper aangetroffen niveau.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - De greppel en de ophoging behoren tot de late middeleeuwen en/of de vroegmoderne periode. Deze datering gebeurde respectievelijk op stratigrafische basis en op basis van het aangetroffen aardewerk.
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
 - De aangetroffen greppel kan gebruikt zijn geweest al afwateringsgracht in wat een lager gelegen landschap is. Deze greppel was georiënteerd naar de plaats waar op een dieper niveau de veenlagen werden aangetroffen. Op deze plaats werd ook de ophogingslaag aangetroffen. Mogelijk werd hier een depressie en een nattere plaats in de tuinzone opgehoogd.
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan het Rekollettenklooster?
 - De greppel en de ophoging kunnen de tuingronden van het Rekollettenklooster gedraineerd hebben.

- Wat is de dikte van het archeologisch pakket?
 - Onder de bovenste zandlemige bodemontwikkeling van ongeveer één meter en twintig centimeter met een A-, B-, C-opdeling, werd een begraven veenlaag aangetroffen. Deze veenlaag heeft op een bepaald moment een erosieproces doorstaan, waardoor de centrale delen van deze laag zijn weggespoeld. Deze veenlaag bereikt een maximale dikte van ca. 1,20m. Een stuk hout aangetroffen in deze veenlaag (laag nummer 15) werd door middel van ¹⁴C-datering in de 15de eeuw gedateerd. Deze veenlaag heeft dus waarschijnlijk een ontwikkeling gekend tijdens de middeleeuwen. Een oudere oorsprong van deze veenlaag is echter niet uit te sluiten.
- Bedreigen de uitgravingen voor de geplande werken een archeologische site of is bewaring in situ mogelijk?
 - De aangetroffen sporen op het terrein worden niet door de geplande werken bedreigd. De uitgravingsdiepte op deze plaats reikt maximaal tot +11.40mTaw. Het hoogste vlak waarop sporen werden aangetroffen bevindt zich op +11.25mTAW en +11mTAW. Hierbij gaat het om een enkele greppel. De veenlaag wordt pas aangesneden vanaf +10.72mTAW. Deze veenlaag wordt hier dus bewaard in situ.
- Kunnen er uitspraken gedaan worden over de ontwikkeling van de site binnen de geschiedenis van Kortrijk?
 - Ja, er kunnen uitspraken gedaan worden over de ontwikkeling van de site binnen de geschiedenis van Kortrijk. De oudste fase van de site die kon worden aangesneden met dit vooronderzoek, bestaat uit een veenpakket, dat plaatselijk weg geërodeerd werd. Dit veenpakket heeft zijn laatste vorming gekend ergens tijdens de late middeleeuwen (afgaand op de ¹⁴C-datering op een stuk hout dat werd aangetroffen in de vulling, zie h. 2.4. Dit werd gedateerd in de 15de eeuw). Het moment van erosie van deze veenlaag valt ergens in de late middeleeuwen te plaatsen, aangezien het aangetroffen stuk hout zich in de laag bevindt dat werd geërodeerd. Afgaand op het aardewerk dat werd aangetroffen in de hoger liggende lagen werd kort daarna deze zone opgehoogd om dienst te doen als tuinzone van het Rekollettenklooster,. Dit gebeurde waarschijnlijk ergens in de vroegmoderne periode.
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
 - Ja, er zijn enkele indicaties dat de bodem deels verstoord is. Centraal in de sleuf bevond er zich een zeer recente verstoring (2de helft 20ste eeuw). Deze had een diepte van ongeveer 1,50m. Deze verstoring was echter lokaal. Er wordt niet verwacht dat deze de gehele zone bestrijkt.
- Wat is de bodemopbouw?

- De bodemopbouw bestaat uit een anderhalve meter veenlaag op het diepste niveau (ca. +9.8m TAW tot +10.72m TAW of 1,50m – 2,40m onder het maaiveld). Deze is centraal en naar de zuidelijke rand van de proefsleuf weg geërodeerd en opgevuld met zandige fluviatiele en eolische sedimenten. Daarboven heeft zich een bodemopbouw ontwikkeld bestaande uit een A-, B-, C-horizont. Deze A-horizont was donkerbruin en bestond uit zandleem en had een dikte van 40cm, de B-horizont bestond eveneens uit een licht bruine zandleem en had een dikte van 40cm. De C-horizont ten slotte bestond uit een beige zandlemige laag, van 10 tot 30 cm dik.
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)?
 - Er werd verschillende horizonten waargenomen in twee niveaus. Voor de beschrijving, zie vorige vraag.
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja, wat is de dikte ervan?
 - Ja, er werd een begraven bodem waargenomen, deze bestond uit een veenlaag van 70cm dik.
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (goed bewaarde) steentijd artefactensite?
 - De aanwezigheid van de begraven veenbodem kan wijzen op een potentieel goed bewaard gebleven steentijd artefactensites. Gezien de middeleeuwse datering van de veenlaag is de kans op het aantreffen van een steentijdsite in dit veenpakket dan ook niet bestaande.
- Is er verder archeologisch onderzoek nodig in de vorm van een archeologische opgraving? Zo ja, specificeer.
 - Neen, er is geen verder onderzoek nodig.

2.6.3. Waardering

De prospectie met ingreep in de bodem leverde het bewijs dat de gronden een begraven bodem bevatten. De 14C-datering die werd uitgevoerd op een stuk hout dat werd aangetroffen in een laag van deze veenlaag (laag nummer 15) leverde een datering in de 15de eeuw op. Deze datering is in overeenstemming met de baksteenspikkels die werden aangetroffen in deze veenlaag. De diepere niveaus van de veenlaag kunnen van een oudere oorsprong zijn. Gezien de geplande werken slechts een impact kennen tot maximaal +11.40mTAW verstoren zijn noch deze veenlaag noch het archeologisch niveau met het beperkt aantal sporen die zich hierboven bevindt. Deze sporen kunnen dus in situ worden bewaard en er dienen geen verdere maatregelen getroffen te worden.

2.7. Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Er wordt geen verder onderzoek aanbevolen op het projectgebied. Gezien de geplande werken slechts een impact kennen tot maximaal +11.40mTAW verstoren zijn noch de veenlaag, noch het archeologisch niveau met het beperkt aantal sporen die zich hierboven bevindt. Deze sporen kunnen dus in situ worden bewaard.

2.8. Samenvatting

Op basis van de geplande verstoring in de bodem op het projectgebied Kortrijk De Kien, gemeente Kortrijk (perceelsnummers 352 T (partim), 352p (partim), 352 v (partim), 358x2 (partim)) drong zich na een grondige bureaustudie een archeologisch vooronderzoek op. De geplande werken worden uitgevoerd over een oppervlakte van 14.500m² groot. Hierbij zal in een eerste fase een oppervlakte van 3985m² ontwikkeld worden. Deze omvatten het deel van de ondergrondse parking in het zuidoosten van het projectgebied, net als appartementsgebouwen B3 en A en de verharding, riolering en groenaanleg hierbij.

Op het terrein werd 1 sleuf aangelegd met een NW-ZO oriëntatie. In totaal konden bij het proefsleuvenonderzoek 2 grondsporen en een 20tal lagen opgemeten worden. Deze werden aangetroffen over twee niveaus. Het eerste niveau bestond uit opgehoogd pakket zandleem waarin zich langs het zuidelijk deel een bodem ontwikkelt heeft met een ploeglaag, een B- en C-horizont. Langs het noordelijk deel werd een vrij homogene recentere ophoging aangesneden. In het zuidelijk deel werd een greppel aangetroffen, die een laat middeleeuwse tot vroegmoderne datering kent. Onder dit eerste niveau bevond zich een tweede archeologisch vlak, bestaande uit een veenlaag die centraal en zuidelijk in de sleuf is weg geërodeerd en opgevuld werd met fluviatiele en eolische sedimenten. Een stuk hout dat werd aangetroffen in de laag met nummer 15, kreeg een datering in de 15de eeuw mee. Op basis van dit ¹⁴C-onderzoek wordt de jongste vorming van deze veenlaag in de middeleeuwen geplaatst. Oudere faseringen in dit veenpakket zijn niet uit te sluiten. Dit geeft aan dat deze zone binnen Kortrijk tot de late middeleeuwen niet in cultuur werd genomen en dat er zich actieve erosieprocessen afspeelden.

Op basis van het bodemkundige informatie kan gesteld worden dat het terrein in het verleden onderhevig was aan erosie, waarschijnlijk door een vlechtend riviersysteem, te verbinden met de Leie, waarbij een deel van het aanwezige veenpakket werd weggespoeld. Daarna werd het terrein opgevuld met fluviatiele en eolische zanden. In een volgende fase werd het plangebied opgehoogd, vermoedelijk in functie van het draineren van de tuingronden van het Recolettenklooster. In het zuidelijk deel van de proefsleuf heeft er zich in deze ophoging reeds een natuurlijk bodemprofiel ontwikkeld. De ophoging in het noordelijk deel is mogelijk van een recentere datum.

Verder onderzoek dient op dit stuk van het projectgebied niet te worden uitgevoerd, gezien de geplande werken slechts een impact kennen tot maximaal +11.40mTAW verstoren zijn noch deze veenlaag noch het archeologisch niveau met het beperkt aantal sporen die zich hierboven bevindt. Deze sporen kunnen dus in situ worden bewaard.

3. BIBLIOGRAFIE

- APERS T. et al. 2019, *Archeologienota KORTRIJK DE KIEN (prov. WEST-VLAANDEREN) verslag van resultaten bureauonderzoek* (ID 9614)
- APERS T. et al. 2019, *Archeologienota KORTRIJK DE KIEN (prov. WEST-VLAANDEREN) programma van maatregelen* (ID 9614)
- APERS T. et al. 2019b, *Nota KORTRIJK DE KIEN (prov. WEST-VLAANDEREN) verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek* (ID 12452)
- APERS T. et al. 2019b, *Nota KORTRIJK DE KIEN (prov. WEST-VLAANDEREN) programma van maatregelen proefsleuvenonderzoek* (ID 12452)
- DE GROOTE K., 2014. *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen, techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw). Deel I, Onroerende erfgoed*, Brussel.
- DESPRIET PH. 1990. *Noodopgraving in het klooster van de Kortrijkse minderbroeders*, In : Archeologische Stichting voor Zuid-West-Vlaanderen, Kortrijk.
- DESPRIET PH. 2013. *Archeologische atlas Kortrijk. Deel 1 : Buda en Overleie*, Archeologie Zuid-West-Vlaanderen, Kortrijk.
- PAEPE, R., 1964. *Les dépôts quaternaires de la Plaine de la Lys*. Bulletin de la Société belge de Géologie, 73

4. PLANNENLIJST EN BIJLAGEN

Projectcode	2020A95
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	Bijlage 1
Type	Orthofoto 2018
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied en projectgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/06/2020
Plannummer	Bijlage 2
Type	Orthofoto 2018
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied en uitgevoerde sleuven
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/06/2020
Plannummer	Bijlage 3A en 3B
Type	Sleuvenplan
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied, sleuven en sporen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/06/2020
Plannummer	Bijlage 4A en 4B
Type	Sleuvenplan
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied, sleuven, sporen, profielen en hoogtes
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/06/2020
Bijlage	Bijlage 5
Type	Gedigitalisereede tekening en foto
Onderwerp	Profiel 1
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	22/06/2020
Bijlage	Bijlage 6
Type	Adviesplan

Onderwerp	Voor verder archeologisch onderzoek onder de vorm van verkennende archeologische boringen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	22/06/2020
Bijlage	Bijlage 7
Type	Verslag ¹⁴ C-datering
Onderwerp	¹⁴ C-datering stuk hout uit laag 15, inventarisnummer 2.
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	06/10/2020
Bijlage	Bijlage 8
Type	Sporenlijst
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied, sleuven en sporen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	06/10/2020
Bijlage	Bijlage 9
Type	Inventarislijst
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied, sleuven en sporen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	06/10/2020
Bijlage	Bijlage 10
Type	Fotolijst
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied, sleuven en sporen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	06/10/2020

Meer informatie is beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

<http://monarcheo.be/web/monument/archeologie/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%22ed4a1e4a-d386-4301-8b25-a68e00ebc430%22%7D>